

mohl pozbýti živnostenského oprávnění k obchodování, kdyby na jevo vyšlo, že nedbal zmíněného zákazu, mělo i toto jednání svůj vnitřní důvod v zákazu obchodování podsvínčaty pro tehdá zjištěnou kulhavku a slintavku a nebylo vůbec nikterak v souvislosti příčinné s mimořádnými poválečnými poměry. Nelze tudíž ani v této okolnosti spatřovati přečin pleťch; vždyť obchodník může při provozování svého obchodu zaměstnávat i osoby, které samy živnostenského oprávnění k obchodování nemají. V tom jistě nelze shledati jednání protizákonné, spadající pod ustanovení lichevního zákona, nanejvýše mohlo by býti posuzováno se stanoviska předpisů živnostenského řádu. Ani řetězového obchodu není v činu obžalovaného M-a a jeho společníka Emila K-a, vždyť nebylo zde žádných přesunů, kterými by byl přechod předmětu potřeby ke spotřebiteli býval zdržován, poněvadž kupovali buď K. sám nebo oba společně od producenta a prodávali přímo spotřebitelům. I bylo proto oprávněné zmateční stížnosti obžalovaného Josefa M-a vyhověti a z obžaloby ho sprostiti (§ 259 čís. 3 tr. ř.).

Čís. 1014.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Při posuzování přemrštěnosti ceny za zcizení obchodního závodu dlužno hleděti též k t. zv. »obchodnímu interese«.

(Rozh. ze dne 20. listopadu 1922, Kr I 997/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku lichevního soudu při zemském trestním soudě v Praze ze dne 10. května 1921, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 7 odstavec třetí zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a vrátil věc nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Nemůže býti pochyby, že jest nesrovnalost mezi výrokem rozsudkovým a důvody rozsudku, pokud výrok uznává stěžovatele vinným, že žádal za »zařízení i zásoby svého kožešnického a kloboučnického závodu« cenu zřejmě přemrštěnou, kdežto důvody mluví důsledně o prodeji krámu se zbožím a zařízením a o předání kloboučnického závodu. Než nejde tu o závažný vnitřní rozpor rozsudku, nýbrž jen o nepřesnost v úpravě výroku, neboť dle celého odůvodnění, jež tvoří s výrokem rozsudkovým jeden celek, nemůže býti pochyby, že lichevní soud soudil a odsoudil stěžovatele pro prodej celého jeho závodu, a že tudíž materiální správnost tohoto výroku odsuzujícího sluší posuzovati s hlediska dále uplatňovaného hmotněprávního důvodu zmatečnosti dle § 281 čís. 9 a) tr. ř. Ve směru tom uznati jest zmateční stížnost ovšem odůvodněnou. Soud lichevní postavil se totiž odchylně od posudku znaleckého na stanovisko, že i při prodeji celého obchodu, obchodního závodu jako takového, lze jen čítati cenu zboží v obchodě se nalézajícího a obchodního zařízení na podkladě vlastních pořizovacích nákladů, a že by kalkulování dalšího peníze za přenechání obchodu sama bylo odstupným za místnost obchodní, jež

požadovati zakazuje již §§ 14 a 29 zákona o ochraně nájemníků z 8. dubna 1920, čís. 275 sb. z. a n. Právem vytýká zmateční stížnost neudržitelnost tohoto názoru třeba že ovšem vzhledem k § 31 posléze citovaného zákona nelze přisvědčiti jejímu tvrzení, že zákon ten týká se jen pronajímání bytů a nikoli též místností obchodních nebo výrobních. Neboť předpisy zákona o ochraně nájemníků zakazují a trestem chrožují požadování odstupného za byt nebo obchodní místnost. O takové odstupné za místnost se však v tomto případě vůbec nejedná, nýbrž o cenu, požadovanou za úplatné odstoupení obchodního závodu s veškerým zbožím a inventářem. Obchodní závod jako předmět prodeje nevyčerpává se však cenou zboží, inventáře a nájemným za místnost. V obchodním závodě zahrnuta jest též, jak zmateční stížnost správně uvádí, hodnota všech nákladů a námahy, které bylo vynaložiti, by se závod zařídil a zavedl, získal příslušný kruh zákazníků, a toto vše, co vyslechnutý znalec shrnuje v pojem »obchodní interese«, pokud souvisí se závodem samým, cenu jeho zvyšující, přechází na přejímatele. K tomuto obchodnímu interese bylo soudu hleděti při zjišťování přemrštěnosti požadované ceny. Jako taková přicházel by ovšem v úvahu — což zmateční stížnost neprávem napadá — peníz 50.000 Kč, neboť požadován jest ve smyslu § 7 lichevního zákona i tehdy, když prodávající počítati musel též s možností, že cena ta bude jeviti se kupujícímu i za mimořádných poměrů poválečných příliš drahou a že bude po případě muset s ní sleviti. Naproti tomu stojí však hodnota závodu v jeho celistvosti, záležející nejen v materielním obsahu inventáře obchodu, nýbrž i v oněch immateriálních momentech, které tvoří jeho hodnotu jako prostředku výdělečného; neboť jako takový přichází závod ve své celistvosti jako předmět obchodu v úvahu. Nesprávně mluví proto rozsudek po této stránce o »obvyklých cenách, stanovených za postoupení místností a započítaných místo odstupného do ceny postoupených předmětů jako výsledek soustavného předražování, jemuž čeliti má zákon lichevní«. Na tom nemění ničeho okolnost, že obžalovaný se vzdával závodu proto, poněvadž obchod z příčin osobních nemohl dále vésti, takže postoupením krámu nebyl nijak poškozen. Nejedná se o náhradu nějaké škody, nýbrž o úplatu za předmět prodeje, jenž z velké části přičiněním prodávajícího postupem času jako zdroj výdělku nabyl zvýšené hodnoty, již při prodeji závodu jako celku bylo prodávajícímu připočísti k dobru, neměl-li prodejem býti poškozen, nechť stal se prodej z příčiny jakékoli. Jelikož rozsudek odsuzující spočívá ve výroku, že obžalovaný požadoval cenu zřejmě přemrštěnou a že tak činil, využitkuje mimořádných poměrů poválečných, na nesprávném právním posouzení věci, soud zrušovací nemá však dostatečného skutkového podkladu, by ve věci samé ihned mohl rozhodnouti (§ 288 čís. 3 tr. ř.), bylo zmateční stížnosti vyhověti.

Čís. 1015.

Podmínečný odklad výkonu trestu (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 562 sb. z. a n.).

Přítomnost obžalovaného při jednání o jeho návrhu na podmíněčný odklad výkonu trestu není bezpodmínečně nutnou.

(Rozh. ze dne 20. listopadu 1922, Kr I 1013/21.)